

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA ZA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 75045/12
Mirsad SADIKOVIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 12. rujna 2017. godine u Vijeću u sastavu:

Kristina Pardalos, *predsjednica*,
Ksenija Turković,
Pauliine Koskelo, *suci*,

i Renata Degener, *zamjenica tajnika Odjela*.

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen 15. listopada 2012. godine,

Uzimajući u obzir očitovanja koja je podnijela tužena Vlada, nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositelj zahtjeva, g. Mirsad Sadiković, hrvatski je državljanin koji je rođen 1958. godine i živi u Zagrebu. Pred Sudom ga je zastupao g. B. Knežević, odvjetnik iz Zagreba.

2. Hrvatsku Vladu („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi:

4. Podnositelj zahtjeva, krovopokrivač po zanimanju, bio je civil koji je radio za bivšu Jugoslavensku narodnu armiju (dalje u tekstu: „JNA”) od 1979. godine.

5. JNA je 6. listopada 1988. godine podnositelju zahtjeva dodijelila stanarsko pravo na stanu u Zagrebu, veličine 22,44 kvadratna metra („stan br. 1”).

6. Vlada Republike Hrvatske je 24. srpnja 1991. godine donijela Uredbu o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske kojom su zabranjene bilo kakve transakcije koje se odnose na vlasništvo JNA do procesa raspadanja bivše Jugoslavije.

7. Odlukom zagrebačkog garnizona JNA od 1. listopada 1991. godine podnositelju zahtjeva dodijeljen je drugi stan površine 55 kvadratnih metara, s mogućnošću otkupa („stan br. 2”).

8. Podnositelj zahtjeva navodi da se sa svojom obitelji (supruga i dvoje djece) preselio u novi stan jer je njegov bivši stan, drugom odlukom JNA, dodijeljen nekome drugome.

9. Dana 3. listopada 1991. godine Vlada je donijela drugu uredbu (Uredba o preuzimanju sredstava JNA i SSNO na teritoriju Republike Hrvatske u vlasništvo Republike Hrvatske) temeljem koje je preuzela svu imovinu JNA u Hrvatskoj.

10. Odlukom od 24. siječnja 1992. godine Ministarstvo obrane Republike Hrvatske dodijelilo je bivši stan podnositelja zahtjeva (stan br. 1.) izvjesnom D.K. na privremenu uporabu; D.K. se uselio u stan dva dana kasnije.

1. Parnični postupak koji se odnosi na prvi stan

11. Dana 7. lipnja 1995. godine država je podnijela građanskopravnu tužbu pred Općinskim sudom u Zagrebu protiv podnositelja zahtjeva, tražeći otkaz njegova stanarskog prava u odnosu na stan br. 1. zbog toga što nije živio u njemu više od šest mjeseci bez opravdanog razloga, suprotno članku 99. Zakona o stambenim odnosima.

12. Dok je parnični postupak bio u tijeku, država je 18. rujna 1996. godine sklopila kupoprodajni ugovor s D.K. kojim mu je prodala dotični stan.

13. Presudom od 14. rujna 2000. godine sud je presudio u korist podnositelja zahtjeva i odbio tužbu države.

14. Presudom od 7. prosinca 2004. godine Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbu države i potvrdio prvostupanjsku presudu, koja je time postala pravomoćna.

2. Parnični postupak koji se odnosi na drugi stan

15. U međuvremenu, 13. ožujka 1996. godine, država je pokrenula drugi parnični postupak protiv podnositelja zahtjeva, također pred Općinskim sudom u Zagrebu. Ovaj je put tražila njegovo iseljenje iz stana br. 2. (koji mu je dodijeljen odlukom JNA od 1. listopada 1991.), tvrdeći da je dotična odluka bila ništava jer je bila u suprotnosti s uredbom od 24. srpnja 1991.

godine i da podnositelj zahtjeva nije imao pravnu osnovu za stanovanje u stanu.

16. Presudom od 1. lipnja 2006. godine sud je presudio u korist države i naložio podnositelju zahtjeva da se iseli iz stana.

17. Presudom od 3. lipnja 2008. godine Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbu podnositelja zahtjeva i potvrdio prvostupanjsku presudu koja je time postala pravomoćna.

18. Rješenjem od 4. travnja 2012. godine Ustavni sud Republike Hrvatske odbacio je naknadnu ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva. Pri tome se pozvao na činjenicu da je Ministarstvo obrane tijekom parničnog postupka ponudilo podnositelju zahtjeva stan koji površine 35 kvadratnih metara, također u Zagrebu, što je on odbio. Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske uručeno je zastupniku podnositelja zahtjeva 18. travnja 2012. godine.

19. Čini se da država još nije pokrenula ovršni postupak s ciljem izvršenja presude od 3. lipnja 2008. godine i iseljenja podnositelja zahtjeva.

PRIGOVOR

20. Podnositelj zahtjeva prigovorio je na temelju članka 8. Konvencije povredi njegova prava na poštovanje njegova doma zbog toga što je ostao bez stana u kojem bi živio.

PRAVO

21. Podnositelj zahtjeva prigovara da je povrijeđeno njegovo pravo na poštovanje njegova doma. Pozvao se na članak 8. Konvencije koji u mjerodavnom dijelu glasi kako slijedi:

„1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga ... doma ...

2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim ako je to u skladu sa zakonom i ako je nužno u demokratskom društvu radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprečavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala te radi zaštite prava i sloboda drugih.”

22. Vlada je tvrdila da podnositelj zahtjeva nikada nije osporio ugovor o prodaji u vezi sa stanom br. 1. i da mu je ponuđen drugi stan, kako je utvrdio Ustavni sud Republike Hrvatske, ali je on to odbio.

23. Podnositelj zahtjeva ponovio je prigovor, ali nije podnio nikakvo daljnje očitavanje.

24. Sud prihvaća da je stan u kojem je podnositelj zahtjeva živio njegov dom i da presuda kojom je naloženo njegovo iseljenje iz tog stana

predstavlja miješanje u pravo podnositelja zahtjeva na poštovanje njegova doma, bez obzira na činjenicu što presuda kojom se nalaže njegovo iseljenje još nije ovršena (vidjeti predmet *Ćosić protiv Hrvatske*, br. 28261/06, odlomak 18., 15. siječnja 2009.).

25. Sud nadalje primjećuje da je došlo do miješanja na temelju hrvatskih zakona koji uređuju vlasništvo, a koji daju pravo vlasniku tražiti povrat posjeda svoje imovine, kad posjednik nema pravnu osnovu za posjed, te da je težilo ostvarenju legitimnog cilja gospodarske dobrobiti države (usporediti s predmetima *Paulić protiv Hrvatske*, br. 3572/06, odlomak 39., 22. listopada 2009., i *Orlić protiv Hrvatske*, br. 48833/07, odlomci 60.-62., 21. lipnja 2011.).

26. Što se tiče razmjernosti miješanja, Sud primjećuje da je podnositelj zahtjeva bio nositelj stanarskog prava na stanu br. 1. i da mu je pravo utemeljeno gore opisanom presudom donesenom u prvom postupku. To znači da podnositelj zahtjeva ima pravo živjeti u takvom stanu. Sud također primjećuje da, iako podnositelj zahtjeva ima stanarsko pravo na njemu, stan je prodan drugoj osobi, D.K. Međutim, u spisu predmeta ne postoji ništa što ukazuje na to da je podnositelj zahtjeva pokušao ostvariti svoja prava u odnosu na taj stan osporavanjem prodaje stana br. 1. D.K. u parničnom postupku tvrdeći da se prodajni ugovor u vezi s tim stanom treba proglašiti ništavim.

27. Što se tiče stana u kojem podnositelj zahtjeva trenutačno stanuje i za koji je izdan nalog za iseljenje, Sud primjećuje da su domaći sudovi utvrdili da podnositelj zahtjeva nema pravnu osnovu za stanovanje u tom stanu. Sud je do sada utvrdio povredu prava podnositelja zahtjeva na poštovanje njihova doma temeljem članka 8. Konvencije u brojnim predmetima protiv Hrvatske zbog toga što su domaći sudovi, prilikom izdavanja naloga za iseljenje stanara iz stanova u državnom vlasništvu, ocijenili samo je li za stanare postojala pravna osnovu da žive u takvim stanovima, bez ikakve daljnje ocjene razmjernosti naloga za iseljenje (vidjeti, na primjer, gore citirane predmete *Ćosić*, *Paulić* i *Orlić*, kao i predmete *Bjedov protiv Hrvatske*, br. 42150/09, 29. svibnja 2012.; te *Brežec protiv Hrvatske*, br. 7177/10, 18. srpnja 2013.). Međutim, u ovom je predmetu Vlada tvrdila (a Ustavni sud Republike Hrvatske je zaključio) da je podnositelju zahtjeva ponuđen drugi jedan stan, koji se također nalazi u Zagrebu. Podnositelj zahtjeva sa svoje strane nije osporio niti na bilo koji način tvrdio da stan koji mu je ponuđen ne odgovara njegovim potrebama ili da je u bilo kojem pogledu neadekvatan.

28. S obzirom na takve okolnosti, i uzimajući u obzir slobodu procjene ostavljenu državama u stambenim pitanjima (vidjeti predmet *Connors protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 66746/01, odlomak 82., 27. svibnja 2004.), Sud smatra kako se u ovome predmetu ne može tvrditi da domaći sudovi - a osobito Ustavni sud Republike Hrvatske - naloživši podnositelju zahtjeva iseljenje iz dotičnog stana nisu ispunili svoju obvezu postizanja

poštene ravnoteže između konkurentskih interesa o kojima se tu radi. Slijedom toga, miješanje je bilo razmjerno cilju koji se teži ostvariti te je stoga bilo „nužno u demokratskom društvu”.

29. Slijedi da je ovaj prigovor nedopušten na temelju članka 35. stavka 3. točke a. Konvencije kao očito neosnovan i da ga treba odbaciti na temelju članka 35. stavka 4.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

proglašava zahtjev nedopuštenim.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 5. listopada 2017. godine.

Renata Degener
Zamjenica tajnika

Kristina Pardalos
Predsjednica